

*Begroting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1866.  
Regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen.*

(Bijlagen; Koninklijke Boodschap; Ontwerp van Wet.)

Dewijl de eigenlijke bruggen alleen uit gesmeed of geslagen ijzer bestaan, het gegoten ijzer alleen dient tot dragt op de ondersteuningspunten, zoo kan voor de berekening van het gewicht per strekkende el opening alleen het geslagen ijzer der beide eerste posten in aanmerking komen.

Dus doende wordt het gewicht van elk der bruggen van 53,50 el overspanning per strekkende el, 3413.53 pond.

De opstelling der brug werd in Mei 1864 aangevangen en voltooid in Januarij 1865.

[56. 11.]

BIJLAGE II.

Opheldering der verschillen tusschen de lengten der sectien in den staat van uitgaven en het overzicht der werken opgegeven.

Voor Arnhem-Zutphen is:

de geëxploiteerde lengte van het begin van het station te Arnhem tot het midden van het stationsgebouw te Zutphen 30 030 el

de lengte volgens den bouw, van het begin van het station te Arnhem tot de voorgracht aan de Marsch buiten Zutphen. . . . . 30 850 "

(a) verschil 820 el

Voor Zutphen-Deventer is:

de geëxploiteerde lengte tusschen de stationsgebouwen te Zutphen en te Deventer . . . . . 16 236 el

Hiervan afgetrokken het verschil (a) 820 "

Van de voorgracht aan de Marsch buiten Zutphen tot het midden van het stationsgebouw te Deventer. 15 416 el

Waarbij de lengte van het midden van dat stationsgebouw tot het einde van het stationsemplacement. 364 "

Lengte volgens den bouw 15 780 el

Voor Breda-Tilburg is:

de geëxploiteerde lengte van de rivier de Mark tot het midden van het stationsgebouw te Tilburg. . . . . 22 136 el

de lengte voor den bouw, van de rivier de Mark tot het Donkerstraatje te Tilburg . . . . . 22 533 "

(b) verschil 397 el

Voor Tilburg-Boxtel is:

de geëxploiteerde lengte tusschen het midden der stationsgebouwen te Tilburg en te Boxtel . . . . . 17 036 el

Hiervan afgetrokken het verschil (b) 397 "

Van het Donkerstraatje te Tilburg tot het midden van het stationsgebouw te Boxtel. . . . . 16 639 el

Waarbij de lengte van het midden van het stationsgebouw tot de grensscheiding der gemeente Boxtel en Liempde . . . . . 2 886 "

Lengte volgens den bouw 19 525 el

Voor Roosendaal-Bergen op Zoom is:

de geëxploiteerde lengte van het begin van het hulpstation

te Roosendaal tot het midden van het stationsgebouw te Bergen op Zoom . . . . . 12 937 "

van het midden van dat gebouw tot piket 450. 378 "

Lengte volgens den bouw 13 315 el

[56. 12.]

BIJLAGE III.

CONCESSIE AANVRAGEN.

[56. 13.]

BIJLAGE IV.

Opgave der tractementen der ingenieurs van den Waterstaat, officieren der Genie en opzieners bij den aanleg der Staatsspoorwegen gedetacheerd.

1 ingenieur 1ste klasse, ingenieur in algemeene dienst	f 2000
1 " " " eerstaanwezend ingenieur . .	2000
1 " 2de " " " " . .	1500
1 " 1ste " sectie-ingenieur . . . . .	2000
1 " 2de " " " " . . . . .	1500
2 officieren der genie, eerstaanwezende ingenieurs .	1600
1 officier " " sectie-ingenieur . . . . .	1600
1 spoorwegopziener, bouwwerktuigkundige 2de klasse	1200
1 opzichter van den waterstaat 3de klasse. . . . .	800

[58. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP, ingekomen in de zitting van den 6den October 1865.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een gewijzigd wets-ontwerp tot regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen, ter vervanging van dat, hetwelk in uwe vorige zitting onafgedaan is gebleven.

De van bijlagen voorzien toelichtende memorie bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 6den October 1865.

WILLEM.

[58. 2.]

ONTWERP VAN WET tot regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat er noodzakelijkheid bestaat, het toekennen van Staatswege van pensioenen aan de predikanten der Protestantsche kerkgenootschappen en aan de weduwen hier predikanten bij de wet te regelen,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

## Regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen.

(Ontwerp van Wet.)

## Art. 1.

Naar de regelen, bij deze wet gesteld, wordt ten laste van den Staat pensioen verleend aan de predikanten der Nederlandsche Hervormde Kerk, der Evangelisch-Luthersche Kerk, der Hersteld Evangelisch-Luthersche Kerk, der Remonstrantsche Broederschap en van de gemeenten der Doopsgezinden.

Voor de aanspraak op pensioen is het een vereischte, dat de magtiging der Regering is verleend tot het beroep op de bestaande geldelijke voordeelen van landswege.

## Art. 2.

Veertigjarige dienst, eervol volbragt, bij vijf-en-zestigjarigen leeftijd, geeft aanspraak op het volle pensioen.

## Art. 3.

Het volle pensioen is gelijk aan het bedrag van het aan de standplaats vast verbonden Rijkstractement, doch gaat de som van f 1800 niet te boven.

Wanneer aan de standplaats geen Rijkstractement is verbonden, of wanneer dat minder dan f 800 bedraagt, wordt het volle pensioen op f 800 gesteld.

## Art. 4.

Aan predikanten kan mede pensioen worden verleend ingeval zij na tienjarige dienst, uit hoofde van ziels- of lichaamsgebreken, voor de waarneming hunner betrekking ongeschikt zijn, mits de oorzaak der ongeschiktheid bewezen worde door eene beëdigde verklaring van twee bevoegde geneeskundigen, te benoemen door den kantonregter der woonplaats van den belanghebbende.

De kantonregter gaat tot die benoeming niet over dan op aanvraag van het departement van algemeen bestuur, met de beoordeeling van de aanspraak op predikantspensioen belast.

Wanneer het aan de standplaats van den belanghebbende verbonden Rijkstractement niet meer dan f 1000 's jaars bedraagt, waarvan melding wordt gemaakt in het proces-verbaal van beëdiging, worden de vereischte stukken op ongezegeld papier geschreven en gratis geregistreerd.

## Art. 5.

In het geval, bij het vorig artikel vermeld, bedraagt het pensioen voor elk ten einde gebragt dienstjaar  $\frac{1}{40}$  van het volle pensioen.

## Art. 6.

Bij de berekening van het pensioen komt alleen in aanmerking het tractement der standplaats, waar de predikant het laatst een geheel jaar zijne bediening vervuld heeft.

## Art. 7.

De diensttijd van een predikant gaat in met den dag van de aanvaarding van dienst op zijne eerste standplaats, en houdt op met den dag waarop hij ontslagen wordt van zijne dienst op zijne laatste standplaats.

## Art. 8.

Als diensttijd komt ook in aanmerking de tijd als predikant doorgebragt vóór de invoering dezer wet.

## Art. 9.

Voor den predikant, die, na op eigen verzoek eervol ontslagen te zijn geweest, later weder wordt beroepen, geldt bij de pensioensberekening zoowel de diensttijd vóór het ontslag als die na de herplaatsing.

## Art. 10.

Voor den predikant, aan wien geen eervol ontslag is verleend, komt bij latere herstelling in zijne bediening alleen de diensttijd na die herstelling in aanmerking.

De tijd, gedurende welken een predikant door het bevoegd kerkbestuur in de uitoefening van zijn dienstwerk is geschorst, wordt niet als diensttijd beschouwd.

Deze bepaling is niet van toepassing waar de beslissing omtrent niet-eervol ontslag of de uitspraak omtrent schorsing door latere beslissing of uitspraak mogt zijn te niet gedaan.

## Art. 11.

De weduwen van predikanten, die tot op hun overlijden in dienst waren, hebben aanspraak op pensioen.

De weduwen van gepensioneerde predikanten hebben gelijke aanspraak, voor zooveel haar huwelijk vóór het ingaan van het emeritaat gesloten is.

## Art. 12.

Het pensioen der weduwen bedraagt een vierde gedeelte van het volle predikantspensioen dat aan de laatste standplaats van den overledene verbonden was.

## Art. 13.

Geen pensioen wordt verleend dan op aanvraag van of van wege de belanghebbenden.

Die aanvraag moet, op verbeurte van alle aanspraak op pensioen, binnen vijf jaren na het verkrijgen der bevoegdheid daartoe worden ingediend bij het departement van algemeen bestuur, met de beoordeeling van de aanspraak op pensioen volgens de bepalingen dezer wet belast.

Die bevoegdheid vangt aan voor den predikant met zijn ontslag en voor de predikantsweduwe met het eindigen van het zoogenaamd annus gratiae, of, ingeval de predikant gepensioneerde was, met diens dood.

Wanneer de aanvraag niet binnen een jaar na het verkrijgen der bevoegdheid daartoe is ingediend, gaat het pensioen eerst in met het vierendeeljaars, volgende op dat waarin de aanvraag gedaan is.

## Art. 14.

De pensioenen, welke gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet zijn ingevorderd, worden aangemerkt als vervallen.

De titularissen, die later de uitbetaling weder mogten aanvragen, kunnen in het genot niet worden hersteld, dan te beginnen met het vierendeeljaars, volgende op dat waarin die aanvraag gedaan is.

De termijnen, waarvan de invordering niet heeft plaats gehad binnen een jaar na de betaalbaarstelling, worden niet meer uitbetaald.

## Art. 15.

Geen pensioen wordt toegekend dan door Ons bij besluit, houdende vermelding der gronden, waarop het pensioen verleend wordt.

Vóór de toekenning worden aan de Algemeene Rekenkamer de bescheiden overgelegd, welke het regt op het toe te kennen pensioen en het bedrag daarvan staven.

Van Onze besluiten van toekenning wordt in de *Staats-courant* opgave gedaan, voor zooveel betreft den naam van den gepensioneerde, het bedrag van het pensioen en de toepasselijke wetsbepaling.

Voorts wordt bij de indiening van de begroting der Staatsuitgaven jaarlijks aan de Staten-Generaal overgelegd eene lijst van de sedert de indiening der vorige begroting aan predikanten en predikantsweduwen verleende pensioenen.

Die lijst wijst aan, wat de predikanten betreft:

- a. hunne namen;
- b. hun ouderdom, hunne woonplaats en hunne laatste standplaats;
- c. het kerkgenootschap waartoe zij behooren;
- d. de oorzaak van het gegeven ontslag;
- e. de artikelen der wet, krachtens welke het pensioen is verleend;

## Regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen.

(Memorie van Toelichting.)

f. het bedrag van het pensioen;

en wat de predikantsweduwen betreft:

a. hare namen en die harer echtgenooten;

b. hare woonplaats en de standplaats harer overleden echtgenooten;

c. het kerkgenootschap waartoe de overleden echtgenooten behoorden;

d. het bedrag van het landstractement door de overleden echtgenooten op hunne laatste standplaats genoten;

e. het bedrag van het aan de weduwen toegekende pensioen.

Tevens wordt bij die indiening eene lijst overgelegd van de in datzelfde tijdvak verstorven en vrijgevalen pensioenen van predikanten en van predikantsweduwen.

## Art. 16.

Behoudens het bepaalde bij art. 13, gaan de pensioenen der predikanten in met den dag, volgende op dien, met welken de bezoldiging, aan hunne standplaats verbonden, ophoudt; die der predikantsweduwen met den dag, volgende op dien, met welken de bezoldiging (daaronder begrepen het *annus gratiae*), of het pensioen van hare echtgenooten heeft opgehouden.

De pensioenen worden uitbetaald tot het einde van het viendeeljaars, waarin zij, door overlijden of om andere redenen, zijn vervallen, onverminderd het bepaalde bij het volgend artikel.

Bij hertrouwen eener predikantsweduwe houdt haar pensioen op met den dag waarop het huwelijk is voltrokken.

## Art. 17.

Wanneer een gepensioneerd predikant op nieuw een beroep aanneemt of eenig ambt aanvaardt, waaraan het uitzigt op burgerlijk pensioen is verbonden, zoo wordt zijn pensioen, ingeval de bezoldiging aan de nieuwe standplaats of betrekking verbonden f 800 of meer bedraagt, gedurende het vervullen dier betrekking of bediening geschorst.

Bedraagt de bezoldiging op zich zelve minder, doch vereenigd met het pensioen meer dan f 800, dan wordt op het pensioen ten minste de helft der bijkomende bezoldiging gekort, in dier voege evenwel dat daardoor het gezamenlijk inkomen op niet minder dan f 800 gebragt wordt.

## Art. 18.

Het genot van pensioen houdt op wanneer de gepensioneerde wordt vervallen verklaard van de bevoegdheid tot het uitoefenen van kerkelijke regten of tot het aanvaarden van kerkelijke bedieningen.

Bij veroordeeling tot gevangenisstraf van meer dan één jaar vervalt het pensioen.

Wij behouden Ons voor, over het pensioen van den veroordeelde ten behoeve van diens echtgenoot of van zijne minderjarige kinderen te beschikken.

## Art. 19.

Het pensioen vervalt, wanneer de titularis in strijd handelt met art. 65 der Grondwet, of, zonder Onze vergunning, tractement of pensioen van eene vreemde mogendheid aanneemt.

## Art. 20.

De pensioenen, over welke deze wet handelt, kunnen niet gelijktijdig met een ander pensioen ten laste van den Staat genoten worden.

## Art. 21.

De pensioenen, waarvan in deze wet sprake is, zijn onvervreemdbaar.

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Wanneer hij last geeft het voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig.

Deze bepalingen worden in de acte van pensioen uitgedrukt.

De voorschotten door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen eene matige rente, op de voorschreven pensioenen gegeven of te geven, tot zekerheid van welker terugbetaling de acten van pensioen in pand gegeven worden, zijn niet onder de bij deze wet verboden beleeningen begrepen; mits de bepalingen, waarnaar die voorschotten geschieden, door Gedeputeerde Staten der provincie, waar die besturen of instellingen zijn gevestigd, goedgekeurd zijn.

## Art. 22.

De bepalingen der wet van 24 Januarij 1815 (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 5) zijn van toepassing op de pensioenen van de predikanten en van hunne weduwen.

## Art. 23.

Alle vroegere verordeningen omtrent de pensioenen van predikanten en predikantsweduwen, ook die voor het Hertogdom *Limburg*, zijn vervallen.

De jaarlijksche toelage aan de Friessche predikantsweduwen en weezenbeurs wordt na de invoering dezer wet niet meer verleend.

De thans in dienst zijnde predikanten, die landstractement of andere geldelijke voordeelen, van Rijkswege den predikanten toegekend, genieten, behoudens hunne aanspraak op pensioen, al ware te hunnen aanzien aan het vereischte van art. 1 dezer wet niet voldaan. Wanneer zij echter na de invoering dezer wet van standplaats veranderen, verliezen zij hunne aanspraak op pensioen, tenzij aan dat vereischte worde voldaan.

De pensioenen van de thans in dienst zijnde predikanten, die na de invoering dezer wet niet meer van standplaats veranderen, worden, ingeval zij door deze wet vermindering zouden ondergaan, op gelijke wijze als vóór hare invoering berekend.

De bepalingen, vervat in artt. 14, 16, tweede en derde lid, 17, 18, 19, 20 en 21 dezer wet, zijn van toepassing op de tegenwoordige titularissen en de hun toegekende pensioenen.

## Art. 24.

Deze wet treedt in werking met 1 Januarij 1866.

Lasten en bevelen, enz.

[58. 3.]

## MEMORIE VAN TOELICHTING.

In de zitting der Staten-Generaal van 1861/62 werd een ontwerp van wet tot regeling van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen ingediend. Een nieuw ontwerp werd voorgedragen in de zitting van 1863/64. Het tegenwoordig ontwerp komt in de hoofdzaak met dit laatste overeen. De ondergeteekende meent zich daarom hier te kunnen bepalen tot de beantwoording der vragen en tot de oplossing der bezwaren in het Voorloopig Verslag op het laatste ontwerp voorkomende. Voor zooveel aan de geopperde bedenkingen door de bepalingen van het tegenwoordig ontwerp is te gemoet gekomen, mag het overbodig geacht worden die bepaald aan te wijzen.

§ 1. Er is gevraagd: is regeling bij de wet van de pensioenen der Protestantsche predikanten en predikantsweduwen wenschelijk? Is zij raadzaam? Wanneer de bedoeling der vraag is, een einde te maken aan het pensioneren van predikanten en predikantsweduwen, dan zekerlijk is regeling bij de wet niet alleen niet wenschelijk en niet raadzaam, maar zelfs onnoodig. Wanneer men echter daarmede meent niet te kunnen of niet te mogen ophouden, in dat geval schijnt het beter regels bij de wet te stellen dan de bepaling van het pensioen aan de willekeur van den tijdelijken Minister over te laten. Reeds lang hebben zich daarom ook, zoo binnen als buiten de Kamer, vele stemmen ten voordeele eener wet doen hooren, en is bij onderscheidene gelegenheden bij de